

K 512.3

24

ОКРЪЖЕН ОНКОЛОГИЧЕН ДИСПАНСЕР
РУСЕ

K 61/T 83

120000867974

ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ

ОРГАНИЗИРАНА ОНКОЛОГИЧНА
ПОМОЩ В ОКРЪЗИТЕ
РУСЕ, РАЗГРАД И СИЛИСТРА

РУСЕ, септември 1982 г.

K $\frac{61}{783}$

ОКРЪЖЕН ОНКОЛОГИЧЕН ДИСПАНСЕР

ТРИДЕСЕТ ГОДИНИ
ОРГАНИЗИРАНА ОНКОЛОГИЧНА ПОМОЩ
В ОКРЪЗИТЕ РУСЕ, РАЗГРАД И СИЛИСТРА

Под редакцията на Д.Стойчев-к.м.н.

Регионална библиотека
"Любен Каравелов"

120000867974

Русе, Септември 1982 година

448216

Драги читателю,

Настоящият сборник е опит, да се възстановят по памет някои по-важни събития, свързани с развитието на онкологичната помощ в Разградски, Русенски и Силистренски окръзи.

При описване хронологията на събитията са допуснати известни неточности, за които молим да ни бъде простено.

За постигнатото през изтеклите три десетилетия в областта на онкологичната помощ, в района на ООД-Русе, от името на бившите и настоящи служители на диспансера, и от това на 25,254 болни вписани в регионалния канцер-регистър, си присвояваме правото да благодарим на сътрудниците от МНЗСТ, НИО, Окръжните и Общински комитети на БКП, Окръжните народни съвети и Дирекциите НЗСТ на Русенски, Разградски и Силистренски окръзи, за материалната и морална подкрепа, оказвана при изпълнението на нелеката задача - медицинско обслужване на заболялите от злокачествени новообразувания.

Авторски колектив:

Георгиева, Р., Георгиева, Радослава, Монева, М.,
Начев, Ст., Нейков, Е., Нейкова, Н., Николова, В.,
Стойчев, Д., Стойкова, Ел., Прокопиев, Ил., Русев, Ем.,
Хинова, В.

Потомци, вий напразно ще се ровите
докрай едва ли ще узнайте вий,
когато се наливаха основите -
какъв живот живяхме ний.

П.Пенев

1. ИЗ ИСТОРИЯТА НА ОКРЪЖНИЯ ОНКОЛОГИЧЕН ДИСПАНСЕР-РУСЕ

Летописите на здравеопазните грижи в нашата страна свидетелствуват, че преди 9 септември 1944г. организирана борба с рака, в смисъл на сегашните ни разбирания, не е имало. Изграденният през 1936г. "Противораков комитет", макар и да е включвал редица видни наши учени, не е успял да създаде необходимите административни и организационни предпоставки за постигането на поизразени успехи в тази насока.

За начало на организираната борба със злокачествените новообразования у нас, се приема 1950г., когато към Научния съвет на МНЗСГ и към Лечебно-профилактичното управление на министерството, се създават Онкологичен комитет, съответно Онкологичен сектор. През същата година, под ръководството на проф. Г.Тенчов, се изгражда и Научно изследователския институт по онкология. Две години по-късно се разкриват и сегашните 13 окръжни онкологични диспансери, в т.ч. диспансерното отделение на НИО, а през следващите три години към повечето от тогавашните околийски болници щатно се оформят и онкологични кабинети.

В Държавния план по здравеопазването на бившия Русенски окръг, Окръжните онкологичен, кожно-венерологичен и психоневро-

логичен диспансери са посочени като мероприятия от 1 септември 1951г. Със същата дата е назначен и първият онколог на този район - д-р Цено Георгиев, който веднага заминава на 7-месечно обучение по обща онкология в София. От януари следващата година, подготовката по разкриването на бъдещия онкологичен диспансер е възложена на д-р Н.Келчева по съвместителство. През тези месеци тя съставя първият списък на онкологично болните, с което започва диспансезацията на заболялите от злокачествени новообразувания.

След завръщането му от София през март 1952г., д-р Ц. Георгиев е назначен за главен лекар на бъдещия диспансер - първият главен лекар онколог в Русе. През есента на 1952г. той, заедно с д-р Владимир Горанов и д-р Л.Русев, разкриват в една единствена стая от сградата на ул."Рила" № 14 /настоящата Ритуална сграда на гр.Русе/ окръжните онкологичен, кожно-венерологичен и психоневрологичен диспансери. По онова време, тази колективна "диспансерна база" разполага само с едно бюро, една кушетка, един шкаф и един гинекологичен стол. Така на 1 октомври 1952г. реално започва развитието си Окръжния онкологичен диспансер в гр.Русе.

Кадрови обстоятелства налагат, през декември 1952г. д-р Ц.Георгиев да премине на работа към УНГ отделение на Окръжна болница - Русе, сега ПОБ. Независимо от това, той до ден днешен остава предан на болните и е постоянен консултант на диспансера по проблемите на онкологичната оториноларингология.

След напускането на д-р Ц.Георгиев за главен лекар на диспансера е назначен д-р Здравко Георгиев, понастоящем к.м.н. и главен асистент в Клиниката по коремна хирургия към МА - База 2. Под негово ръководство, онкологичната помощ бързо се разраства. Диспансера е изместен отначало в две стаи от сградата на настоящата Английска гимназия, а няколко месеци по-късно в седем

помещения, разположени в една от постройките на бившата ж.п.гара - Русе-Изток. Тук край брега на Дунава в непосредствена близост до неработещия вече гаров ансамбъл, са разкрити първите десет хирургически легла с операционна, а гл.лекар д-р З.Георгиев, става и заведущ отделение. За ординатор е назначен д-р Гечо Гечев, сега хирург-пенсионер. Монтиран е и първият рентген-диагностичен апарат. За рентгенолог е привлечен на работа д-р Илия Прокопиев, който вече 21 години е старши онколог в Русе, заведущ радиологичното отделение, орденоносец и отличник на МНЗ. Разкрива се и гинекологичен кабинет, който се оглавява от д-р Антон Карагъзов, сега к.м.н., доцент, зав.гинекологична клиника в НИО-София.

През този период е доставен 360 мгр.екв. радий радиоактивен кобалт, с което се слага началото на кюритерапията в гр.Русе. В новоразкритото хирургическо отделение е назначена Иванка Илиева - първата операционна сестра, едновременно отговаряща и за радиологичната манипулационна. По-късно тя е преназначена за старша сестра на диспансера, а в последствие и за главна мед.сестра. Като такава тя преквалифицира в рентгенов лаборант и от 1979г. е пенсионер. Задълженията на операционната сестра се поемат от мед.сестра Цветанка Митева, която по-късно е назначена за гл.сестра. През този период се създава и длъжността патронажна сестра, заемана дълги години от м.с.Ст.Любомирова. Обслужването на болните в стационара и поликлиниката на диспансера през тези начални години е поверено на ак.Ст.Цветкова, сега покойник, и мед.сестри Ст.Иванова, Из.Георгиева, М.Васова, Д.Димова и М.Новакова, а по-късно В.Дочева и В.Куцилова и др. Последователно за операционни сестри са назначени И.Стоянова и Т.Маркова.

Домакинството на диспансера в тези начални години е поверено на К.Тодорова, самарянка, която в последствие работи като

сестра, завършва медицинското си образование и преминава на работа в Окръжна болница. След нея за домакин е назначен Н.Матеев, сега пенсионер, със съдействието на когото през 1959г. е доставена нова рентген-терапевтична уредба ТЕРАПИКС С-250. Една година по-късно той излиза в пенсия, а заведущ административно стопанската част става Росица Станева, която вече 22 години сама ръководи стопанството, независимо че то е нарастнало многократно.

Първи регистратор на диспансера е Живка Малева. Тя изгражда първоначалната картотека на онкологично болните и е функционален статистик. През 1958г. за статистик е назначена Радка Георгиева, извънредно трудолюбива тя и понастоящем с вещина води този сектор.

През април 1956г. за гл.лекар е назначен д-р Димитър Стойчев. Развитието продължава - базата на диспансера получава ново разширение, леглата нарастват на 60, монтиран е първият рентген терапевтичен апарат РУМ-3 и са назначени първите рентгенови лаборанти М.Анчева и Н.Койнова. Гинекологичния кабинет преграства в гинекологично отделение със заведущ д-р А.Карагъзов, а за ординатор е назначен д-р Иван Чимширов, понастоящем ординатор в изотопната лаборатория. Щатно се оформя и радиологичното отделение със заведущ д-р Ил.Прокопиев, който е негов ръководител и сега в годината на 30-летия юбилей. Разкрива се и терапевтичен кабинет с легла, ръководен от д-р Иван Бешев, сега заведущ РТЗС "В.Коларов" - Русе.

Разширяват се стопанството и бюджетната сметка на диспансера - за гл.счетоводител е назначена Руска Бълхова, отдадала 22 години на онкологичното дело. Нейна заслуга е освен подобряването на материалната база, още и разкриването през 1968г. и през 1976г. на 27 легла за почивка в курортите Камчия, Шабла и Пампо-

рово и на четири легла в София за ползуване от командированите диспансерни служители.

През 1957г. е разкрита първата клинична лаборатория на диспансера от лаборантката Юлия Вълчева. Тя започва работа само с няколко лабораторни пособия и един примитивен микроскоп без микровинт.

В края на 1958г. е доставен апарат за контактна рентгенова терапия - ШАУЛ, разкрива се дерматологичен кабинет и за негов заведущ е назначен д-р В.Горанов, понастоящем гл.асистент в Кожна клиника към МА-София. По същото време за първи път са организирани и комплексни профилактични прегледи с онкологична насоченост на жените, работещи в системата на ТПК-Русе. Всъщност прегледите са елементарни лекарски, а онкологичната им насоченост се състои в това, че се извършват от лекари-онколози. Четири години по-късно мероприятието е прекратено поради неудовлетворителни резултати.

Нов етап в развитието на онкологичната помощ настъпва през 1958/59г. когато се изготвя първият проект за изграждане на диспансер със сто легла. Възникналите тогава финансови затруднения са причина проекта да остане нереализиран, но през 1959г. диспансера получава ново разширение. Населяват се две трети от помещенията на сегашната гимназия с преподаване на английски език. Стационара нараства на 105 легла, отделенията и поликлиниката се разширяват и кадрово попълват. Екипа на патронажните сестри се разширява и в него се включват Д.Димова и М.Васова. В хирургическия кабинет започва работа мед.сестра Стрезова - съветска гражданка, образцов диспансерен работник. Назначени са и много санитарии, сред тях В.Гержилова, отдаде 26 години в помощ на болните, Д.Бурмова, Ст.Николоза, М.Радева и др.

През 1959г. за втори път се изготвя проект и ПСД за онкологичен диспансер, но и този път не се стига до строителство. Остава само на уста. През юни следващата година за гл. лекар на диспансера е назначен д-р Владимир Горанов. Той продължава традицията и след известни изменения в проекта, започва строителството на част от предвидените сгради. Заедно с това се разширява и обема на профилактичните прегледи с онкологична насоченост, назначават се още средни и младши медицински кадри и успешно се внедрява метода на двустепенното медицинско обслужване в стационара.

Разширява се и клиничната лаборатория и функционално се обединява с тази на Окръжна болница. На работа постъпва Маргарита Ангелова, а малко по-късно Милка Тотева, сега покойник. Понастоящем лабораторията притежава достатъчно техника. В нея с голяма вещина и прецизност работят лаборантите В.Иванова, Весела Димитрова, Д.Ганчева и А.Стоянова. Техен всеотдаен помощник е санитарката З.Вълчева.

През есента на 1960г. за зав.дерматологичен кабинет е назначен д-р К.Стефанов - специалист дерматолог. Той издига на още по-високо ниво диагностичната и лечебна работа. Въвежда повсеместното хистологично изследване на кожно болните и утвърдените в НИО методи за лечение. През 1968г. той преминава на работа в ОКВД и предава кабинета, вече с утвърдена традиция, на д-р Емил Нейков, сега пенсионер, който заедно с д-р Ана Минчева - ординатор-дерматолог, сега гл. лекар на ОКВД, разкрива дерматологично отделение и го утвърждава като специализирано такова от висока класа. В годината на юбилея мястото на дерматолога е вакантно. Сестрите на отделението Н.Лучева и Й.Пенева, опитни в своята професия, временно са под ръководството на зав.радиологичното отделение, а санитарките Ат.Ангелова и А.Зартов са включени към общия график в терапевтичния сектор. В дерматологичния кабинет

с вещина работи м.с.Златка Кунчева, която в някои насоки пълноценно замества отсъстващия лекар.

През 1959г. се разкрива и оргметодичен кабинет със заведущ д-р Стефан Опрев, сега покойник, оставил незаличима диря като организатор и методист-онколог в района на диспансера. Негово дело е въвеждането на районни конференции, медико-статистически анализи на борбата с рака по райони, полицевия учет на подлежащите на профилактичен гинекологичен преглед и др.

Поради преминаването на д-р В.Горанов на научно-изследователска работа в София, в края на 1962г. за гл.лекар на диспансера е назначен д-р Илия Прокопиев. През 1962/64г. под негово ръководство завършва започнатото строителство и диспансера е изместен в новата сграда. Тук се разкриват всички съществуващи до тогава звена с изключение на хирургическото отделение и рентген-диагностичния кабинет, които се обединяват със съответните им от Окръжна болница. Поради тази причина по брой на легла и кадри диспансера намалява. Независимо от това обаче, поликлиничната, оргметодичната и лечебно-диагностичната дейности значително се подобряват.

За заведущ терапевтично отделение е привлечена на работа д-р Надежда Божкова, сега пенсионер, която бързо възприема и прилага съвременните методи на онкологичната химиотерапия. Заедно с това тя разкрива и сектор за гастро-интестинална ендоскопия и въвежда тазово-абдоминалната лимфография. По това време нейни помощници са д-р Цветана Петранова и м.с.Куцилова, а по-късно м.с.Цветана Митева и Ирданка Серкеджиева, замествана временно от И.Пенева, преминала в последствие на длъжност медицински секретар в терапевтичен комплекс. През юбилейната година терапевтичното отделение се ръководи от д-р Стоян Начев с ординатор

д-р Галина Ганчева. В отделението са разкрити 36 легла, осем от които са клинична база на гастро-ентерологичния кабинет, завеждан от д-р Ц.Петранова с помощник м.с.Ц.Митева. В отделението и кабинетите се работи на високо професионално ниво. Те притежават фиброгастроскоп, фибро-ректо-сигмоидоскоп и хемокулт-тест и ултразвукова уредба - СОНОЛИН-3000. В терапевтичното отделение работят медицинските сестри-ветерани Ст.Иванова, В.Тончева-Корабова, П.Петкова, Н.Дучева, Н.Иванова и комсомолките М.Филипова и Л.Иванова. В поликлиничния терапевтичен кабинет работи м.с.Й.Серкеджиева - изключително скромна и прецизна диспансерен служител. В отделението с голямо старание работят санитарите-ветерани М.Радева и Т.Славова, а от по-скоро време З.Монтана, С.Радева и Н.Станчева.

В края на 1965г. за гл.лекар на диспансера отново е назначен д-р Д.Стойчев, сега к.м.н. Установената традиция за развитие на онкологичната помощ продължава. Разкрива се патолого-анатомично отделение с хистологична лаборатория, които се ръководят от д-р Евгени Панайотов - извънредно прецизен и опитен специалист, отдал повече от 14 години от своя живот за развитието на този сектор от онкологичната помощ, сега е пенсионер. Негов помощник е В.Хинова, крайно трудолюбива, опитна и отзивчива лаборантка. От началото на юбилейната 1982г. отделението се ръководи от д-р Семо Минчев, отличен специалист хистопатолог. В сътрудничество с инициативните и трудолюбиви лаборанти В.Хинова и В.Николова и технически помощник сан.Б.Петрова, колектива на отделениято продължава традицията, оставена им от д-р Е.Панайотов.

През 1967/68г. е изготвен проект за строителство на радиологичен корпус и докрая на 1971г. сградата е предадена за експлоатация. В началото на 1972г. в нея е монтирана освен съществуващата апаратура още и доставената Телегама установка

РОКУС-ЗМ. С това започва нов етап в лъчетерапията на онкологично болните. Разкрива се кабинет за дозиметрично планиране, оглавяван от физика Драгомир Костов. Заведущ радиологичното отделение и неговите помощници д-р Йорданка Ангелова, сега н.с. и заведущ Радиологична клиника на База 2 на МА и д-р Васил Кобарелов - понастоящем ординатор в диспансерното отделение на НИО, заместени по-късно от д-р Мария Цоневска и д-р Елеонора Стойкова - специалист по УНГ болести, бързо овладяват методите на лъчева терапия. Доставка се и нова дозиметрична апаратура, а през 1980г. и радиоактивен цезий за интракавитарна кюритерапия с ръчно посленатоварване. С назначаването на физика Добринка Спасова - понастоящем партиен отговорник на диспансера, значително се подобряват възможностите за дозиметрично планиране. Добре се използва доставената техника. През този период се разкрива и сектор за изотопна диагностика, който се ръководи от д-р М.Цоневска.

В радиологичното отделение работят едни от най-опитните сестри - М.Васова, старша на три отделения едновременно. С голям такт и умение тя организира и раководи работата на колектива от трите отделения. Болните в стационара се обслужват от сестрите Ив.Георгиева и Ст.Колева. В лъчетерапевтичните кабинети работят много опитни и самоотвержени рентгенови лаборанти Н.Койнова - понастоящем пенсионерка, бивш старши лаборант, сегашната старша Н.Нейкова и лаборантите Н.Мустакова, Хр.Пенева, Е.Райчева и Ц.Маркова. Доскоро време в състава на лаборантите бе и Юлияна Карастоянова - сега пенсионерка, отзивчивостта и характера на която няма да бъдат лесно забравени. Тук работят също едни от най-опитните санитарии - В.Михайлова, Ст.Николова, Д.Бурмова и К.Христова.

През 1980г. сектора за изотопна диагностика прераства

в пълноценна лаборатория, заслуга за което има д-р М.Цоневска, понастоящем заведущ лаборатория в Толбухин. В лабораторията са изпратени на работа м.с. Ив.Стоянова - бивша старша сестра на терапевтичен комплекс, Г.Георгиева - бивш медицински секретар, Д. Стоилова и рентг.лаборант М.Станева - извънредно инициативна при провеждане на обществени акции. Започва работа и инж.химика Снежина Димитриева, с помощта на която се спестяват немалко средства а диспансера. Санитар на лабораторията от нейното основаване е П.Бенкова. От 1980г. лекарския състав на лабораторията е променен - назначени са д-р Пенка Стефанова, бивш ординатор на хирургично отделение на диспансера и д-р Иван Чимширов, бивш зав.гинекологичен кабинет, изграден специалист онкогинеколог. Заедно с помощния персонал, новият лекарски състав успешно внедрява нови методи-ки в радиоизотопната диагностика.

През 1967г. диспансерната база се разширява отново. Извоювани са помещенията на бившето гинекологично отделение на Окръжна болница. Създават се условия и отново се разкрива един от главните сектори на онкологията - хирургическо отделение с операционна и реанимационен сектор. За заведущ е назначен д-р Никола Стоянов, известен лекар-общественик и хирург, сега покойник, за ст.сестра Ц.Митева, а за медицински секретар Маргарита Монева. В този период на създаване, обзавеждане и организиране на медицинската дейност, назначените кадри проявяват изключителна воля и една година по-късно отделението израства като една авторитетна и търсена хирургическа база в района на диспансера. През това второ хирургическо детство на диспансера, пръв помощник на завеждащия е неуморният и всеотдаен д-р Йордан Маринов, настоящ зав. хирургичен кабинет. От 1979г. отделението се завежда от д-р Петър Петров - известен специалист и клиницист, а ст.сестра е Елрка

Трифенова - опитен, инициативен и тактичен ръководител. С ентузиазъм и всеотдайност тук работят и младите лекари д-р Емил Николов - специалист хирург и д-р Галя Петрова. В отделението е изграден и отличен операционен екип: д-р Мария Чолакова - анестезиолог и реаниматор, операционни сестри Д.Мичева, Т.Тодорова и анестезиологична сестра Л.Върбанова. От 1981г. със заповед колектива на отделението е обявен за младежки. С присъщия на младежта ентузиазъм, болните в хирургическо отделение се обслужват от медицинските сестри М.Теофилова - отговорник на ДКМС, Р.Илиева, К. Коларова, Б.Кънева, Й.Лабешка, Т.Карапеткова, М.Ахмедова, Ант. Чанкова, Б.Хюсеинова, М.Петкова, М.Йорданова и санитарите З.Шабанова - операционен санитар, Р.Вълчева, И.Русанова, М.Петрова, Н. Тефикова, В.Шопова и Р.Георгиева. Базата на отделението е стара и неудобна, но снабдяването удовлетворява. Налице е съвременен инструментариум, анестезиологична апаратура, двуканален монитор "Хелиге", а в юбилейната 1982г. е закупен и 4-канален монитор "Сирекуст".

През 1965г. се възстановява и гинекологичното отделение. За негов заведущ е назначен д-р Петър Стайков - опитен специалист-гинеколог. В негова помощ са акушерките Анастасия Манолова, сега патронажна акушерка, Радка Калчева, понастоящем в дългосрочен неплатен отпуск и Пенка Цонева, сега и председател на ССРМ. Заедно с ветерана на отделението д-р Ив.Чимширов, малобройният гинекологичен колектив бързо разширява обсега на своята дейност и особено в областта на оперативната гинекология. Поради преминаване на друга работа, д-р Стайков напуска диспансера и отделението се оглавява от д-р Станчо Станчев, изграден специалист-гинеколог и методист. Традицията продължава. Въведени са конизациите, подобряват се методите за лечение с цитостатици и хормони,

а също и вторичната профилактика на гениталния рак у жената. Безспорен принос за това развитие има както д-р Ив.Чимширов, така и д-р Ив.Маринов, сегашен зав.гинекологичен кабинет, опитната и веща поликлинична акушерка М.Новакова-Бобадалиева и сърцатия колектив от стационара - П.Цонева, К.Косева, Е.Донева и санитарката Ф.Мехмедова.

През 1971г. по заповед на МНЗСГ в диспансера се разкрива цитологична лаборатория със заведущ д-р Стефанка Чапразова и ст.лаборант Милка Тотева, сега покойник. С това започва ерата на цитологичния скрининг в окръзите Русе, Разград и Силистра. Организацията на работата бързо се подобрява, натрупва се и практически опит, а в медицинския речник се появяват нови термини като - скрининг, дисплазия, канцер ин ситу и др. Измеренията стават конкретни - към юбилейната годишнина в диспансера са регистрирани 90 болни с рак ин ситу на шийката на матката. Заслугата за това е на организирания цитовагинален скрининг, на д-р С.Чапразова, на биолога Ем.Павлова, на бившите ст.лаборанти М.Тотева и В.Генова, на настоящата ст.лаборантка Алексиева и на лаборантите К.Опрева, М.Ангелова, В.Маринова, Ем.Крайчева, С.Марчева и Д.Пенчева. Ценен техен помощник е санитарката Ц.Георгиева.

През 1976г. отново се разкрива и рентген-диагностичния кабинет, работата на който се поверява на д-р Маргарита Константинова и лаборантката Ц.Илиева. Малко по-късно към тях се включват Ем.Панкова - втори лаборант и санитарката М.Върбанова. През 1980г. се доставя нова техника - контактен плаков термограф и мамограф. Разкрива се мамологичен кабинет и за ординатор е назначена д-р Свилена Иванова. В резултат на това кабинета прераства в рентгеново отделение. През юбилейната 1982г. техническата база на отделението се обогатява с нова диагностична апаратура -

рентгенов апарат РД-700 и ултразвукова уредба СОНОЛИН-8000 с възможности за сканиране органите на малкия таз, тестисите, млечната и щитовидната жлези.

От 1976г. оргметодичното отделение на диспансера се завежда от д-р Иван Каменов, бивш ординатор, завърнал се в диспансера от ДНЗСТ. Изграден специалист по социална хигиена, той активно допринася за подобряване на организационната и методична работа. Разширява се обсега на патронажната дейност, изпълнявана от акушерките Анастасия Манолова, Малина Димитрова и Иванка Лазарова. Продължава и традицията за провеждането на ежегодните методични посещения по районни болници и СЗС, а също и селищните конференции,

През юбилейната година за първи път в нашата страна е организиран комплексен онкологичен скрининг - клиничко-термографски на млечната жлеза, клиничен на кожата и хемокулт-тест. За тази цел е изградено щатно звено в състав ак.Ст. Маринова и м.с.Ив.Николова. Със същата задача функционално са ангажирани споменатите патронажни акушерки. Всички те с изключително старание и воля изпълняват възложената задача. Тяхната работа се оценява по достойнство.

През последните три години колектива на Окръжния онкологичен диспансер постига още един успех. Под ръководството и активното участие на гл.лекар д-р Д.Стойчев, успешно завършва проектирането на проектираната нова медицинска документация и на автоматизираната система за управление дейността на онкологичния диспансер - АСУДОД. Във връзка с това към ОМО се изгражда сектор "Диагностика и епидемиология на рака" с два предкабинета, ръководени от мед.фелдшери М.Монева и М.Станева, преминала няколко месеца по-късно на работа в изотопната лаборатория и заместена от К.Демирева. Независимо от големите трудности, назначените фелд-

пери отлично се справят с работата и спомагат за утвърждаване на заложената в проекта организация на труда. Със същото старание и резултати се справят и К.Кожухарова и Ст.Маринова, първи оператори в "Бюрото за обработка и контрол на онкологичната информация". Еднакво добре работи и Д.Любенова, оператор, заместила Ст.Маринова след преминаването ѝ в звеното за комплексен скрининг.

Всеотдайно работят и медицинските регистратори Мариета одиева и Радослава Георгиева, подпомогнати от санитарката П. Пъшева.

Особено отчетливи са успехите по внедряването на автоматизираната система след август 1981г., когато Бюрото за обработка и контрол на информацията се оглавява от талантливия и изключително дееспособен математик-програмист Емил Русев. Негова заслуга е и изграждането на първата в страната "Регионална база данни по онкология" и пълен Канцер-регистър.

Сбъдната е една мечта! Причина за това е създадената от н.с. Антоанета Андреева проект за АСУДОД, главните особености на която са следните:

СТРУКТУРА НА АСУДОД

А. ОПЕРАТИВЕН БЛОК -

включва подсистемите:

1. Обработка на болните от предв.учет до момента на диагностично уточняване.
2. Диагн. дейност
3. Лечебна дейност
4. Дисп. наблюдение
5. Отчетност

С блок "оперативен" системата обслужва управлението на основните дейности на диспансера, като предоставя информацията от 5-те функционални подсистеми текущо:

- В края на всяка седмица - за първата подсистема.
- В края на всеки месец - за останалите подсистеми.

Б. ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКИ БЛОК -

включва подсистемите:

1. Дескриптивна епидемиология
2. Ефект от диспансерната дейност.

С "изследователския" блок системата осигурява при поискване от диспансера информация, която подпомага изграждането на стратегията и тактиката в провеждането на онкологичната помощ в регионален мащаб.

Първата подсистема предоставя разработки за заболяемост, болестност и смъртност по окръзи, заболявания, пол, местожителство и възрастови групи изборно за една желана година, за 5 или 10 последователни години.

Втората подсистема предоставя разработки за далечните резултати от диспансерната дейност: преживяване, средна продължителност на живота в ремисия, в тласък, честота на рецидиви и метастази и пр. за посочена локализация и период на наблюдение в зависимост от различни признаци и комбинации.

ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ:

ДОКУМЕНТАЛНА БАЗА:

- регистрационна карта
- единно онкологично досие
- амбулаторен журнал на диагн.сектор
- амбулаторен журнал на проф.кабинети
- /журнали съставяни от ЕИМ/.

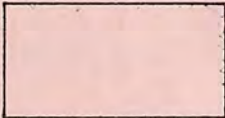
ИНФОРМАЦИОННИ МАСИВИ В ЕИМ:

- ПОЛИЦЕВ КАНЦЕР-РЕГИСТЪР
- АРХИВЕН МАСИВ "СЧЕТИ ОТ УЧЕТ"
- НОРМАТИВНО-СПРАВОЧНИ ДАННИ

ОРГАНИЗАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ

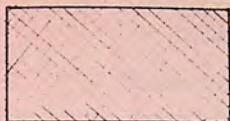
- 1.НИО ръководи внедряването и използването на системата в окръжните онкологични диспансери.
- 2.ТМИЦ - методичен ръководител на ТМИЦ по технологията на обработката на информацията.
- 3.Бюро за контрол и обработка на онкологични данни /БКОД/, към сектор "Диагностика и епидемиология на рака" в ООД.
- 4.ТМИЦ - внедрява и експлоатира системата /Разпоредителен документ - зап.на МНЗ РД-09-760/27.7.81г. и зап.РД-1642/ 25.12.81г./.

ПРОГРАМНО ОСИГУРЯВАНЕ

Системата се реализира с 50 програми, написани на проблемно-ориентирания език КОБОЛ.

- за дескриптивната епидемиология е приложен прекият метод за стандартизация по три признака:пол,възраст и местожителство
- за отчитане на преживяването е приложен актьерният метод и директният метод.

ТЕХНИЧЕСКО ОСИГУРЯВАНЕ

- Електронно-изчислителна машина от Единната система - в съответния ТИИЦ.
- Втора периферия - пункт в Онкологичния диспансер за подготовка на данни, комплектван с устройства от типа УПДМЛ.

Данните за преминалите през поликлиниката, хоспитализираните и изписаните за деня пациенти се пренасят от онкологичните досиета и амбулаторните журнали ЕЖЕДНЕВНО върху магнитна лента.

ВСЕКИ ПЕЪТЪК до 16 часа магнитната лента се отнася за обработка в ТИИЦ.

В КРАЯ НА ТЕКУЩИЯ МЕСЕЦ резултативната оперативна информация се предоставя на диспансера.

ПРИ ПОИСКВАНЕ от диспансера, се предоставят и разработките от Изследователския блок.

ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ

- Чрез програмното осигуряване от информационните масиви в ЕИМ, се създава РЕГИОНАЛНАТА БАЗА ДАННИ по онкология /РБДО/.

ПО НИВА НА ОБСЛУЖВАНЕ ИНФОРМАЦИЯТА СЕ РАЗПРЕДЕЛЯ:

- ООД - главен лекар	ДНЗСТ при ОНС
- зав.ОМО	НИО
- зав.отделения	ЦСУ

ИНФОРМАЦИЯТА СЕ ОСИГУРЯВА

По територия на обслужване:

- окръг
- селищна система /район/
- картотечна група /здравно звено/

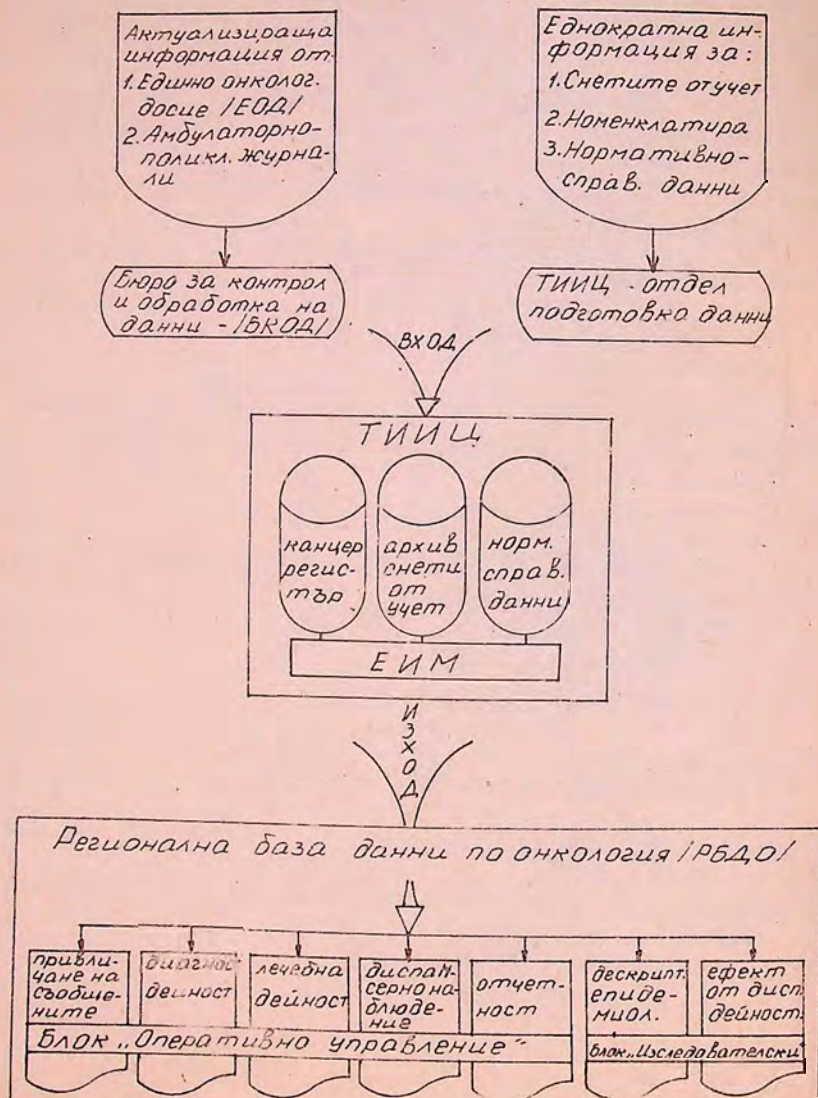
По вид на диспансерния учет:

- постоянен:
 - злокачествени новообразувания
 - преканцерози
- временен /предварителен/

По нозология: тризначния код МКБ

АСУДОД

Технологична схема

2. ПРОИЗВОДСТВЕНА ДЕЙНОСТ

Тридесетият си рожден ден, Окръжният онкологичен диспансер - Русе празнува в рамките на утвърден авторитет, произтичащ не само от изградената вече материална, кадрова и техническа база, но и от завоюваните позиции в редиците на здравните заведения от Русенски, Разградски и Силистренски окръзи.

Сега, в юбилейната 1982г., диспансера разполага с близо 4300 кв.м. застроена площ, 135 болнични легла и четири извънплатни за лечение със закрити радиоактивни източници. Към тридесетгодишния си юбилей, в диспансера са разкрити всички полагащи се по нормативите на МНЗСГ отделения и звена. Освен това щатно са изградени гастро-ентерологичен и мамологичен кабинети, звено за комплексен онкологичен скрининг и Бюро за обработка и контрол на онкологични данни.

Освен наличните 22 лекари, 63 медицински сестри, акушерки, лаборанти и фелдшери и 37 санитарни и друг помощен персонал, в диспансера работят още по един физик, инженер-химик, биолог и математик, а бюджетната сметка за 1982г. възлиза на 834,000 лева.

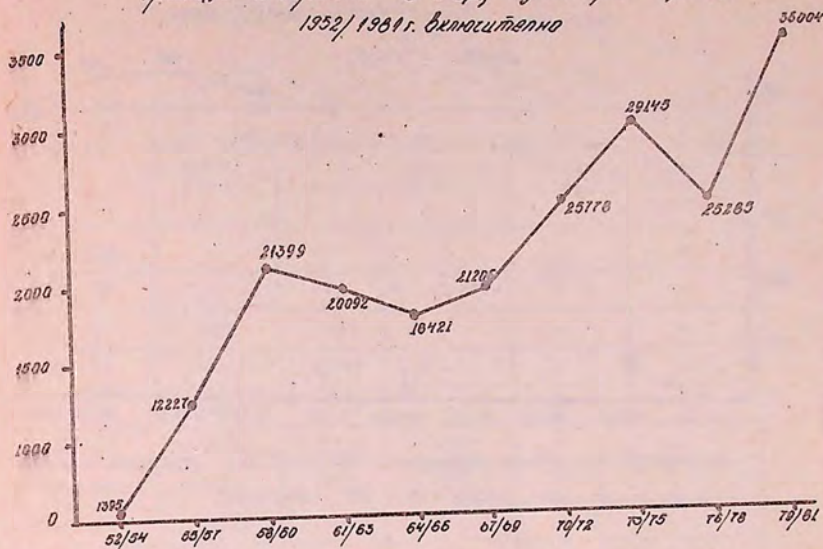
Наличният към края на 1982г. кадрови и материално-технически и финансов потенциал са сигурна гаранция за възможностите на възмъжелия вече колектив на онко диспансера, да оказва високо квалифицирана и специализирана онкологична помощ на населението от Разградски, Русенски и Силистренски окръзи.

БРОЙ НА РАЗКРИТИТЕ ДЛЪЖНОСТИ ПО ШАТ
В ООД-РУСЕ ПРЕЗ ПЕРИОДА 1952/1981г.

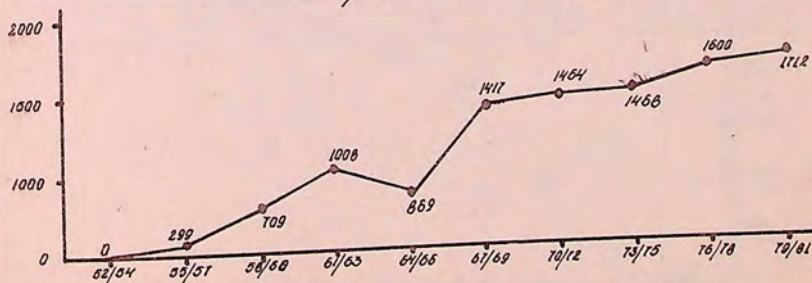
Годи- ни	Всич- ко длъж- ности	в т.ч. за:		
		Висш перс. вс.	Сре- ден	Млад- ши
1952	2	2	-	-
1953	12.25	4.25	3	5
1954	14	5	4	5
1955	21	6	8	7
1956	33	8	12	13
1957	38	11	15	12
1958	44	12	17	15
1959	50	9	23	18
1960	60	11	27	22
1961	68	12	30	26
1962	72	13	30	29
1963	73	15	27	31
1964	62	12	27	23
1965	60	13	26	21
1966	62	15	26	21

Годи- ни	Всич- ко длъж- ности	в т.ч. за:		
		Висш перс. вс.	Сре- ден	Млад- ши
1967	85	15	39	31
1968	93	18	43	32
1969	107	21	48	38
1970	108.5	19.5	51	38
1971	119	23	55	41
1972	118	22	54	42
1973	116	22	55	39
1974	108	22	53	33
1975	115	22	60	33
1976	125.5	20.5	60	45
1977	123.5	22.5	60	41
1978	122.5	23.5	61	39
1979	126.5	23.5	64	39
1980	127.5	26.5	63	38
1981	127.5	26.5	63	38

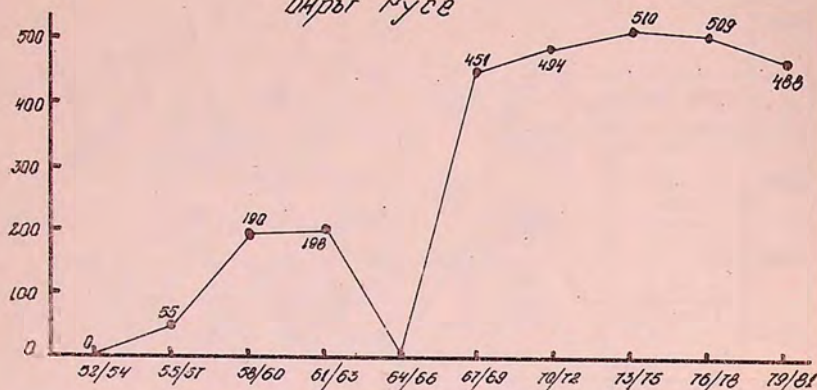
Средно-годишен брой на амбулаторно-поликлиничните
прегледи извършени в ООД-Русе през периода
1952/1981 г. Включително

Средно-годишен брой на прегледаните болни
през стационара на ООД-Русе през периода
1952/1981 г. Включително

Средно-годишен брой на болните оперирани в ООД-Русе през периода 1952/1961 г. Включително амбул Русе

Забележка: През периода 1964/1966 г. хирургичното отделение на кабинета е закрито

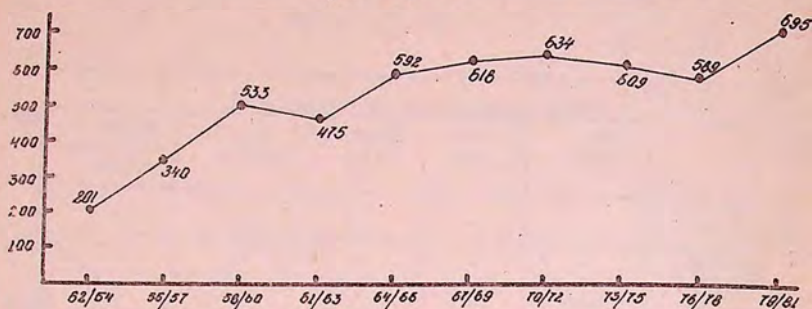
Средно-годишен брой на болните обслужени в кабинетите за поздрав-терапия на ООД-Русе през периода 1952/1961 г. Вкл.

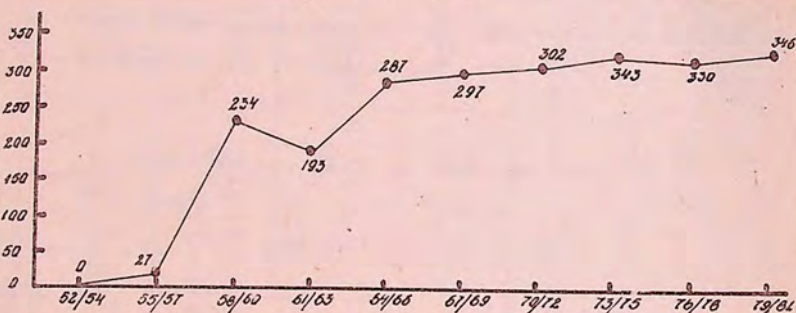
СРЕДНО-ГОДИШЕН БРОЙ НА ПАРАКЛИНИЧНИТЕ
ИЗСЛЕДВАНИЯ, ИЗВЪРШЕНИ В ООД-РУСЕ ПРЕЗ
ПЕРИОДА 1952/1981 ГОД.

Години	Брой изследвания по лаборатории				
	Клин. лабор.	Рен- ген	Хистолог. лабор.	Цитолог. лабор.	Радио- изотопна лабор.
1952/53	-	-	-	-	-
1954/55	-	-	-	-	-
1956/57	9804	2767	-	-	-
1958/59	19377	4690	-	-	-
1960/61	27487	8255	-	-	-
1962/63	31275	13604	309	-	-
1964/65	36562	4645	370	-	-
1966/67	37670	2483	807	-	-
1968/69	42748	11114	916	-	-
1970/71	47682	11282	1050	14289	-
1972/73	63698	12008	1141	45996	205
1974/75	59944	8679	1097	73503	1620
1976/77	58894	7160	1149	95945	1958
1978/79	72628	9251	1005	103538	2478
1980/81	77492	8650	1579	100798	5144

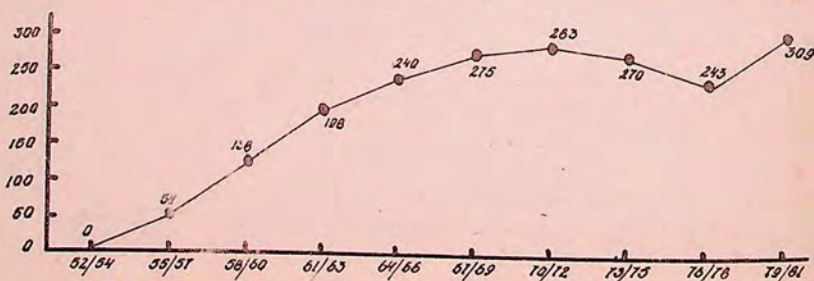
Средно-годишен брой на новорегистрираните болни със злокачествени новообразувания през периода 1952/1981 г. включително окръг Русе

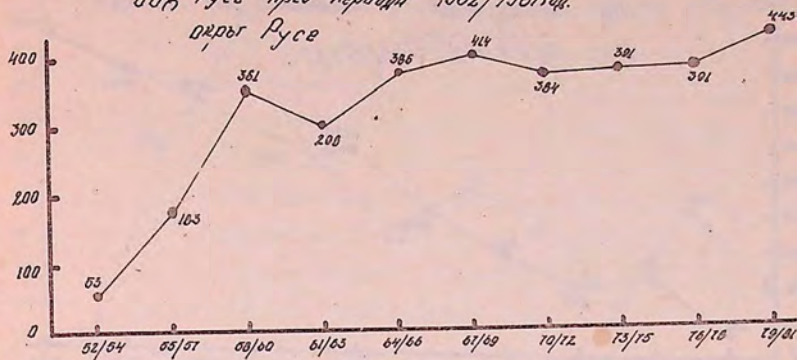
окръг Разград

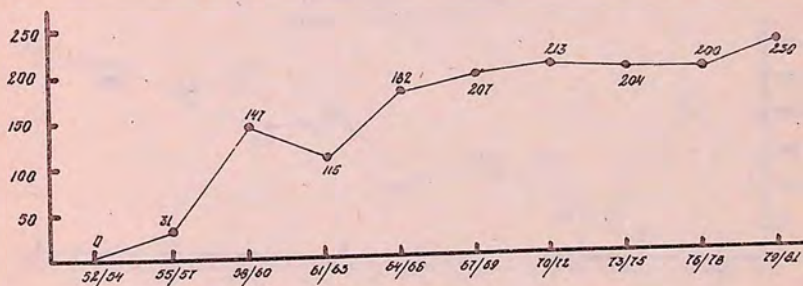
окръг Силистра

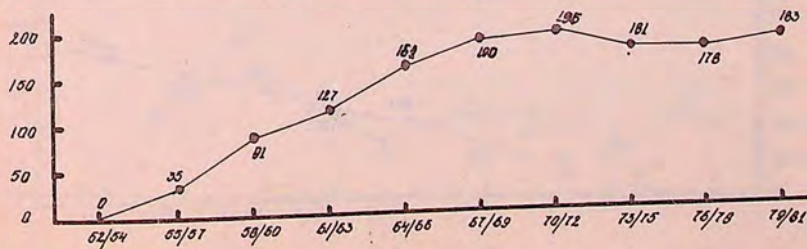
Средно-годишен брой на белияте пошители по поштина
на заклякостванни набообразуванни в района на
ООБ-Русе през периода 1952/1961 год.
окръг Русе

окръг Разград

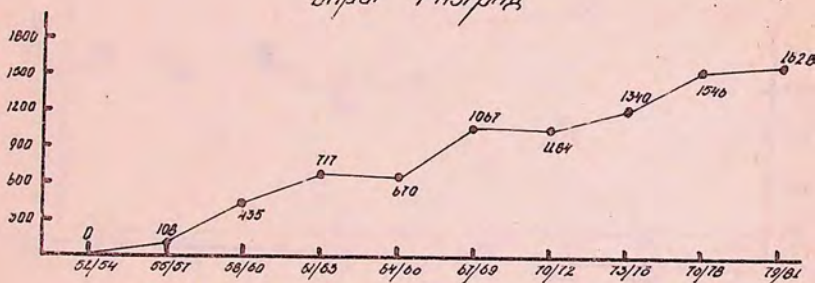
окръг Силистра

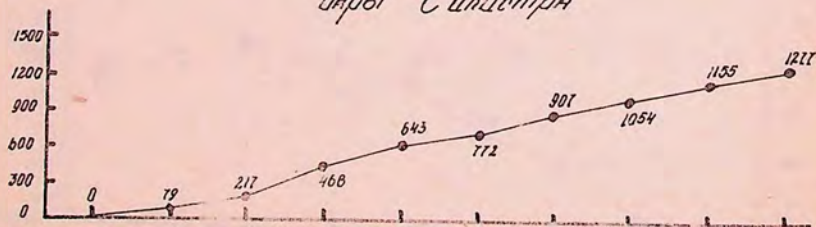
Средно-годишен брой на болните със
зпонагествени новообразувания вятанали
под наблюдение в натапола на периода
през годините 1952/1982г.

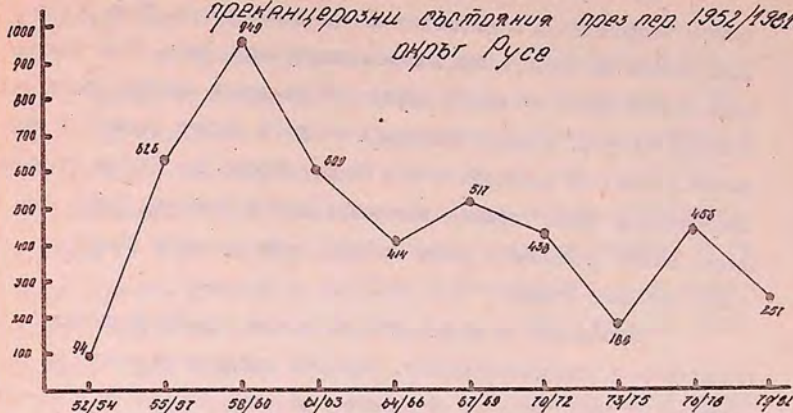
окръг Разград

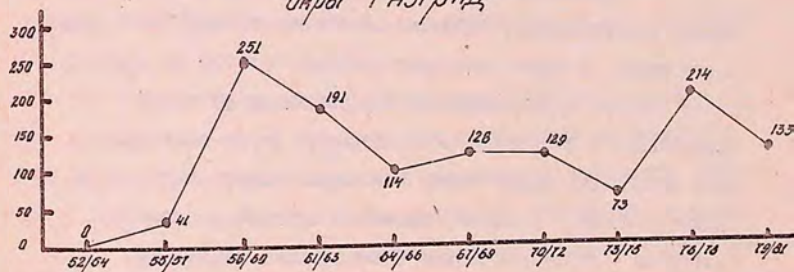
окръг Силистра

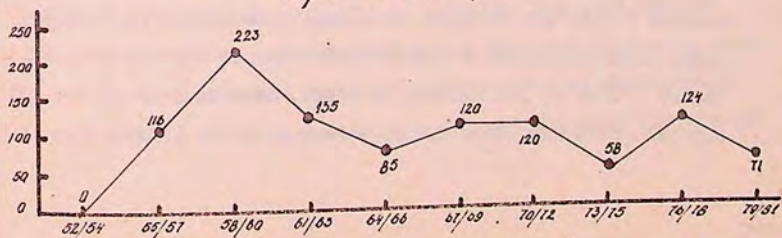
Средно-годишен брой на болните
диспансеризирани по повод на
прекандерозни състояния през пер. 1952/1961г.
окръг Русе

окръг Разград

окръг Силистра

3. ПРОФЕСИОНАЛНО ИЗРАСТВАНЕ

Не е възможно, личният състав на която и да е служба да остане непроменен в продължение на три десетилетия. Така е със служителите на Окръжен онкологичен диспансер - Русе. През изминалите години много от тях се преместиха на други работни места във и извън гр. Русе, а някои напуснаха завинаги нашите редици. С уважение и почит си спомняме за д-р Стефан Опрев, д-р Никола Стоянов, лаборантката Милка Тотева, санитарите Паунка Копчева, Райна Станева, Боянка Ахмедова и Дешка Станева, пред светлата памет на които свеждаме глава.

Независимо от кадровия обем, жаждата за професионално израстване и усъвършенстване, породени още през годините на първото онкологично детство, се запази и до днес. Налице са и всички този стремеж да се запази и разраства в бъдеще.

В сравнение с останалите отрасли на здравеопазването от района на диспансера, числения състав на онкологичните кадри е много малък. И тъкмо този факт възбужда чувство на гордост, когато се оценява професионалното израстване на русенските онколози. Показателно е обстоятелството например, че от колектива на средните медицински кадри четири завършиха задочно висше образование: Галина Флорова - фармация, Здравка Георгиева - биология, Боянка Григорова - география и Ирен Семерджиева - икономика.

От лекарския състав: д-р Антон Карабозов, бивш зав. гинекологичноотделение, сега е к.м.н., доцент и завеждащ Гинекологична клиника в НИО; д-р Йорданка Ангелова, бивш ординатор в радиологично отделение, сега е к.м.н. и отговаря за Радиологична клиника към МА - База 2; д-р Здравко Георгиев, бивш гл. лекар и зав. хирургическо отделение, сега к.м.н. и гл. асистент в Клиниката по ко-

ремна хирургия към База 2 на МА; д-р Васил Горанов, бивш завеждащ дерматологичен кабинет и гл. лекар, сега гл. асистент в Кожна клиника към МА и д-р Димитър Стойчев, бивш ординатор в радиологично отделение, сега гл. лекар и к.м.н.

За научните дирения на кадрите от ООД-Русе свидетелствува и факта, че понастоящем в библиотеката на диспансера се получават 22 български и съветски медицински вестници и списания и по едно такова от Румъния, Куба и Испания. До сега от ООД-Русе са организирани седем регионални научно-практически конференции, в едната от които взеха участие и група изтъкнати онколози от съседна Румъния. Русенските онколози са участвували в много национални и задгранични научни форуми, в т.ч. в СССР, Румъния, Чехословакия, Куба и Дания.

Към тридесетия рожден ден на диспансера, дело на сега работещите лекари са 93 публикации, от които на д-р Д. Стойчев са 29, включително и три в чужди списания, д-р Ев. Панайотов - 28, Ем. Русев - 14, д-р Ст. Начев - 8, д-р Ив. Чимширов и д-р Св. Иванова по три и др.

Дело на колектива е издадената брошура с клиничко-анамнестични тестове. В Куба д-р Д. Стойчев издава на циклостил ръководство за лечение със закрити радиоактивни източници. Той е автор и на раздела "Методи за изследване на резултатите от лечението на онкологично болните от монографията "Злокачествени новообразувания" в страните членки на СИБ", отпечатан на руски и английски езици. Крупно дело за мащабите на Окръжния онкологичен диспансер-Русе е изготвения от д-р Д. Стойчев и д-р Св. Иванова превод на ТНМ система за класификация на туморите. Принос за развитието на онкологичната наука е и внедряването на препоръчания от СЗО актуен метод за изследване на терапевтичната ефективност

в онкологичната практика.

Постигание на колектива е съвторството при редактирането на единното онкологично досие и проектирането на Автоматизираната система за управление дейността на онкологичния диспансер - АСУДОД. Израз на професионално израстване е и организирания комплексен онкологичен скрининг, извършван на съвременно ниво с модерни технически средства.

4. КАДРОВИ СЪСТАВ
НА ОКРЪЖНИЯ ОНКОЛОГИЧЕН ДИСПАНСЕР - РУСЕ
КЪМ 30 СЕПТЕМВРИ 1982г.

№ по ред	Име, презиме, фамилия /по бригади/	Длъжност	Трудов стаж в ООД - години
1	2	3	4
<u>I. АДМИНИСТРАТИВНО РУКОВОДСТВО</u>			
1.	д-р Димитър Стойчев Иванов	гл. лекар	26
2.	Росица Иванова Гоцева	зав. АСЧ	22
3.	Мария Стоилова Иванова	зав. лич. съст.	4 мес.
4.	Добринка Димитрова Спасова	парт. стг.	9
5.	д-р Маргарита Ив. Константинова	предс. УЛК	6
6.	Маркела Павлова Теофилова	отг. ДКМ	5
<u>II. ХИРУРГИЧЕСКО ОТДЕЛЕНИЕ</u>			
1.	д-р Петър Атанасов Петров	зав. отд.	3
2.	" Галя Борисова Петрова	ординатор	4
3.	" Бяла Николов Внев	ординатор	2

1	2	3	4
4.	Вярка Стоянова Трифонова	ст.мед.сестра	17
5.	Радка Илиева Дражева	мед.сестра	15
6.	Костадинка Дим.Коларова	"	16
7.	Мариела Павлова Теофилова	"	5
8.	Бисерка Жечева Кънева	"	5
9.	Антоанета Костова Чанкова	"	3
10.	Мариана Методиева Петкова	"	8
11.	Накие-Ахмедова Мехмедова	"	5
12.	Йорданка Георгиева Лабешка	"	3
13.	Бахрие Шафкъева Хюсеинова	"	2
14.	Мариана Йорданова Петкова	"	1
15.	Радка Иванова Вълчева	санитар	12
16.	Тимка Стефанова Карапеткова	мед.сестра	8
17.	Иванка Антонова Русанова	санитар	11
18.	Неджибе Теофилова Мехмедова	"	5
19.	Велика Борисова Шопова	"	2
20.	Мария Петрова Косева	"	6
21.	Радка Стоянова Минчева	"	1
22.	Ембие Исмаилова Мехмедова	"	1
23.	д-р Йордан Великов Маринов	ординатор	18
24.	Мария Георгиева Стрезова	мед.сестра	21
25.	д-р Мария Петрова Чолакова	анестезиолог	10
26.	Лиляна Ангелова Върбанова	мед.сестра	10
27.	Даниела Марчева Мичева	"	6
28.	Тодорка Тодорова Иванова	"	4
29.	Зелиха Ибрямова Шабанова	санитар	15

1	2	3	4
<u>III. ГИНЕКОЛОГИЧНО ОТДЕЛЕНИЕ</u>			
1.	д-р Станчо Маринов Станчев	зав.отд.	10
2.	Пенка Цонева Трофилова	акушерка	13
3.	Кера Маринова Косева	"	11
4.	Елена Димова Донева	"	1
5.	Фетие Ахмедова Алиева	санитар	15
6.	Ангел Тодоров Зартов	"	4
7.	д-р Иван Рачев Маринов	ординатор	2
8.	Мария Генова Бобадалиева	акушерка	24
<u>IV. ТЕРАПЕВТИЧНО ОТДЕЛЕНИЕ</u>			
1.	д-р Стоян Начев Иванов	зав.отд.	5
2.	д-р Галина Христова Ганчева	ординатор	2
3.	Петкана Тодорова Петкова	мед.сестра	25
4.	Надежда Тодорова Иванова	"	17
5.	Веселина Георгиева Корабова	"	22
6.	Стефка Велчева Димитрова	"	26
7.	Мария Филипова Иванова	"	3
8.	Лидия Димитрова Иванова	"	3
9.	Мария Добрева Радева	санитар	22
10.	Златка Маринова Монтана	"	10
11.	Стоянка Иванова Радева	"	5
12.	Тодорка Славова Станкова	"	20
13.	Надежда Станчева Трофимович	"	1
14.	д-р Цветана Изанова Петранова	ординатор	11
15.	Цветана Николова Митева	мед.сестра	20
16.	Йорданка Ангелова Серкеджиева	"	12
17.	Петранка Атанасова Пъшева	санитар	6

1	2	3	4
<u>V. РАДИОЛОГИЧНО ОТДЕЛЕНИЕ</u>			
1.	д-р Илия Иванов Прокопиев	зав.отп.	27
2.	д-р Елеонора Георгиева Стойкова	ординатор	13
3.	Добринка Димитрова Спасова	физик	9
4.	Милованка Владимирова Васова	ст.м.сестра	25
5.	Дафинка Нешева Димова	мед.сестра	25
6.	Стефка Иванова Колева	"	23
7.	Иванка Георгиева Панчева	"	25
8.	Надежда Стоилова Нейкова	ст.рент.лаб.	14
9.	Надя Богданова Моллова	рентг.лаб.	21
10.	Хризантема Йорданова Пенева	"	7
11.	Елзи Димитрова Райчева	"	4
12.	Дешка Иванова Бурмова	санитар	21
13.	Вичка Йорданова Михайлова	"	26
14.	Кюрана Христозова Георгиева	"	11
15.	Стоянка Петрова Николова	"	25
16.	вакантна	ординатор	-
17.	Йорданка Христова Пенева	мед.сестра	6
18.	Наталия Янкова Лучева	"	20
19.	Атанаска Ангелова Костова	санитар	3
20.	вакантна	"	-
21.	Златка Кунчева Стоева	мед.сестра	10
<u>VI. ПАТОЛОГО-АНАТОМИЧНО ОТД.</u>			
1.	д-р Семо Иванов Минчев	зав.отд.	1
2.	Виделина Николова Хинова	лаборант	19
3.	Биолета Николова Николова	"	12
4.	Божанка Николова Колева	санитар	9

1	2	3	4
	<u>VII.ОРГ.МЕТОДИЧНО ОТДЕЛЕНИЕ</u>		
1.	д-р Иван Йорданов Каменов	зав.отд.	6
2.	д-р Росен Петров Хинков	ординатор	1
3.	вакантна	зав.диаг.сек.	-
4.	Маргарита Кирилова Монева	фелдшер	13
5.	Калка Иванова Демирова	"-	4
6.	Радка Стефанова Георгиева	статистик	24
7.	Радослава Николова Стоянова	мед.регистр.	1
8.	Мариега Бонева Методиева	"-	3
9.	Константина Николова Йорданова	орг.по съб.и	11
10.	Детелина Любенова Георгиева	обр.на инф.	4
11.	Емил Георгиев Русев	"-	
12.	Стефка Няголова Кънева	орг.по експл.	1
13.	Стойнка Николова Маринова	ст.м.сестра	16
14.	Ивалина Николова Витова	акушерка	7
15.	Иванка Лазарова Христова	мед.сестра	5
16.	Анастасия Манолова Иванова	акушерка	5
17.	Малина Димитрова Димчевска	"-	15
18.	Кунка Манева Иванова	"-	6
19.	Вярка Петрова Иванова	санитар	7
20.	Весела Евстатијева Димитрова	кл.ласор.	10
21.	Ана Стоянова Аспарухова	"-	14
22.	Дора Георгиева Ганчева	"-	7
23.	Захаринка Иванова Ълчева	"-	8
	<u>VIII.РЕНТГЕНОВА ДИАГНОСТИКА</u>	санитар	6
1.	д-р Маргарита Из.Константинова		
2.	д-р Свилен Димитрова Иванова	ординатор	6
3.	Цветана Милева Георгиева	"-	2
		рентг.лаб.	11

1	2	3	4
4.	Емилия Илиева Панкова	рентг.лаб.	7
5.	Минка Върбанова Великова	санитар	18
<u>IX. РАДИО-ИЗОТОПНА ЛАБОРАТОРИЯ</u>			
1.	д-р Пенка Николова Стефанова	ординатор	18
2.	д-р Иван Йорданов Чимширов	ординатор	26
3.	Снежина Проданова Димитриева	химик	3
4.	Мария Ненчева Станева	рентг.лаб	10
5.	Иванка Симеонова Стоянова	мед.сестра	26
6.	Гинка Савова Мирчева	—"	16
7.	Диана Илиева Стоилова	—"	4
8.	Пенка Великова Бенкова	санитар	14
<u>X. ЦИТОЛОГИЧНА ЛАБОРАТОРИЯ</u>			
1.	д-р Стефанка Василева Чапразова	зав.лабор.	11
2.	Емилия Райчева Павлова	биолог	7
3.	Пенка Господинова Алексиева	ст.мед.лаб.	9
4.	Константина Николова Опрева	мед.лаб.	11
5.	Маргарита Петрова Ангелова	—"	22
6.	Вярка Иванова Маринова	—"	14
7.	Стефка Недева Марчева	—"	4
8.	Емилия Йорданова Крайчева	—"	4
9.	Дарина Кирчева Пенчева	оцветител	1
10.	Цветана Трифонова Георгиева	санитар	7

